

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صابون های طبیعی

آموزش ساخت صابون های جامد، مایع، خامه ای و شفاف

مولفان:

مهندس سیف اله کاشانی

مهندس فریده ممیز

شناسنامه

نام کتاب: صابون های طبیعی: آموزش ساخت صابون های جامد، مایع، خامه ای و شفاف

مولفان: مهندس سیف اله کاشانی و مهندس فریده ممیز

صفحه آرا و طراح جلد: مرکز علوم و فنون آرتین

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قطع: وزیری

تعداد صفحه: ۱۸۲ صفحه

ناشر:

نوبت چاپ: اول

شابک:

وب سایت: www.artindasht.ir

سرشناسه:

عنوان ومولفان:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

شابک:

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع:

شناسه افزوده:

رده بندی کنگره:

رده بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

طبق قانون حمایت از آثار مؤلفین و مترجمین، تمامی حقوق جهت مؤلف و ناشر براساس قرارداد فی مابین محفوظ است و هرگونه کپی برداری ممنوع و پیگرد قانونی دارد.

تقدیم به

پدر و مادر عزیزمان

که تمام هستی خود را برای هستی ما صرف کردند

پیشگفتار

صابون محصولی است که از قرن‌ها پیش برای مصارف تمیزکنندگی و پاک‌کنندگی استفاده می‌شده است و روش ساخت آن پس از قرن‌ها تغییر چندانی نکرده و اصول کلی ساخت آن تقریباً ثابت مانده است.

صابون‌ها از ترکیب آب و روغن و یک ماده صابونی‌کننده بوجود می‌آیند. و روغن‌های مختلفی از جمله روغن‌های جامد و مایع، حیوانی و گیاهی و همینطور کره‌ها، می‌توانند در صابون‌سازی مورد استفاده قرار گیرند که البته هر کدام خواص مختلفی را به صابون می‌دهند.

امروزه که بسیاری مواد شیمیایی برای ساخت صابون‌های کارخانه‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد، می‌توان این محصول را با رعایت اصولی کلی، در خانه نیز ساخت و علاوه بر سرگرمی به عنوان یک هنر زیبا و ارزشمند، محصولات سالم‌تر برای مصارف مختلف بدنی بوجود آورد.

امروزه فروشگاه‌های متعددی در سرتاسر دنیا وجود دارند که صابون‌های دست‌ساز را به مثابه یک کالای صنایع دستی عرضه نموده و نیازهای متعدد افراد برای داشتن پوستی سالم و شاداب را برآورده می‌کنند.

صابون‌های دست‌ساز می‌توانند گزینه‌ای ارزشمند برای هدیه دادن در مناسبت‌های مختلف باشد که با داشتن خواص مختلف و متعدد، حس خوب تازگی و زیبایی را به ارمغان بیاورد.

در این کتاب که با تحقیق و پژوهش گروه آموزشی آرتین گردآوری شده و در سایت کرمسازی (www.keremsazi.ir) عرضه شده است تمام مراحل جهت ساخت صابون‌های دست‌ساز به صورت کاملاً تصویری و گام به گام توضیح داده شده است به گونه‌ای که هر فرد علاقه‌مند می‌تواند با مطالعه و انجام مراحل آن، صابون‌های زیبا و کاربردی را بسازد و علاوه بر مصارف شخصی، از آنها به عنوان هدیه‌ای ارزشمند برای خانواده و دوستان خود استفاده کند و حتی با کمی تمرین و پشتکار، از این هنر به عنوان یک منبع درآمد استفاده نماید.

در فصل اول این کتاب ضمن آشنایی اولیه با انواع روش‌های صابون‌سازی، ابزار لازم برای صابون‌سازی را که به راحتی قابل تهیه هست، خواهید شناخت و سپس با مواد اولیه لازم برای تهیه صابون‌های دست‌ساز آشنا خواهید شد.

در فصل دوم با روش صابون‌سازی با صابون‌های قدیمی و موجود آشنا خواهید شد که یک روش ساده ولی کاربردی صابون‌سازی می‌باشد.

در فصل سوم با روش صابون‌سازی با پایه صابون‌های آماده آشنا خواهید شد که امروزه طرفداران زیادی دارد و یک روش سریع و ساده می‌باشد و برخی تکنیک‌های این روش را نیز فراخواهید گرفت.

در فصل چهارم با ساخت صابون به روش سرد که یکی از اصلی‌ترین روش‌هاست آشنا خواهید شد و نکات و ظرافت‌های این روش را خواهید آموخت. روشی که شما را قادر می‌سازد تا صابون‌های مطابق نیاز خود را ساخته و با خلاقیت خود آنها را به شکل جذاب و زیبا درآورید.

در فصل پنجم روش گرم صابون سازی را خواهید آموخت که ادامه ای بر روش سرد می باشد تا بتوانید صابون های خود را سریعتر نهایی و آماده مصرف کنید .

در نهایت در فصل ششم و هفتم شما با یکی از جذاب ترین قسمت های این کتاب مواجه خواهید شد، جاییکه می توانید روش ساخت انواع صابون های مایع، شامپو، صابون شفاف و صابون های خامه ای را فرا بگیرید و تنوع محصولات تولیدی خود را افزایش دهید .

باز یادآور می شویم که در هر کار هنری و کارهای دستساز، این تمرین و تکرار است که باعث افزایش تبحر و مهارت می شود و می تواند شما را به ساخت محصولاتی شگفت انگیز و کاربردی رهنمون سازد و ما در کنار شما هستیم تا به صورت کاملاً تصویری و کاربردی، صابون سازی را به دیگر هنرهای شما اضافه کنیم.

آموزش های این کتاب به صورت ویدئوهای عملی نیز در قالب لوح فشرده همراه این کتاب ارائه شده است تا بتوانید با خیالی راحت، شروع به ساخت انواع صابون بکنید.

در پایان ضمن تشکر از شما بابت تهیه این کتاب، تقاضا داریم تا انتقادات و پیشنهادات خود در رابطه با مطالب و آموزش های این کتاب را با ما درمیان بگذارید.

مهندس سیف اله کاشانی

مهندس فریده ممیز

پاییز ۱۴۰۰

مرکز علوم و فنون آرتین

www.artindasht.ir

فهرست

پیشگفتار.....	۴
فصل اول.....	۹
کلیات.....	۹
بخش ۱ - آشنایی با روش های صابون سازی.....	۱۱
بخش ۲ - تجهیزات لازم برای ساخت صابون دست ساز.....	۱۸
بخش ۳ - آشنایی با مواد اولیه صابون سازی.....	۲۷
فصل دوم.....	۳۴
ساخت صابون با صابون های موجود.....	۳۴
فصل سوم.....	۵۷
ساخت صابون با پایه صابون آماده.....	۵۷
فصل چهارم.....	۸۹
ساخت صابون به روش سرد.....	۸۹
فصل پنجم.....	۱۳۵
ساخت صابون به روش گرم.....	۱۳۵
فصل ششم.....	۱۴۷
ساخت صابون مایع و شامپو.....	۱۴۷
ساخت صابون مایع.....	۱۴۸

فهرست

۱۵۵	..... ساخت شامپو با صابون مایع
۱۶۹	..... فصل هفتم
۱۶۹	..... ساخت صابون شفاف و خامه‌ای
۱۷۰	..... ساخت صابون شفاف (گلیسرینه)
۱۷۷	..... ساخت صابون خامه‌ای
۱۸۲	..... منابع

فصل اول

کلیات

مطالب این فصل به صورت زیر سازمان دهی شده است:

- بخش ۱: آشنایی با روش های ساخت صابون های دست ساز
- بخش ۲: آشنایی با وسایل و ابزار کار
- بخش ۳: آشنایی با مواد اولیه صابون سازی

مقدمه

صابون طبیعی چیست؟

ساخت صابون طبیعی به معنای اجتناب از استفاده از هرگونه مواد تشکیل دهنده‌ای است که می‌تواند سمی باشد و یا به روش‌هایی تولید شود که از مواد یا روش‌های متداول استفاده نکنند. این بدان معنی است که از رنگ، عطر و یا مواد افزودنی مصنوعی، در صابون استفاده نشود.

صابون چگونه ساخته می‌شود؟

اکثر مردم می‌پرسند چطور می‌توانند صابون بسازند، شاید اولین سؤال که باید پرسید این است که صابون چگونه ساخته می‌شود؟ در بطن همه دستورات عمل‌های صابون دو عنصر اصلی وجود دارد: روغن و هیدروکسید سدیم. در واقع ما از طریق یک فرآیند ساده اما کنترل شده، این دو ماده را به‌طور شیمیایی به یک ترکیب جدید تبدیل می‌کنیم - صابون!

بخش ۱ - آشنایی با روش‌های صابون‌سازی

قطعاً صابون‌سازی به روش‌های گذشته منسوخ شده اما قطعاً اساس شیمیایی کار همان است. صابون‌های دست‌ساز به دو صورت کلی ساخته می‌شوند: یا از صابون‌های پیش‌ساخته استفاده می‌شود که خود به دو روش تقسیم می‌شود:

الف) رنده کردن صابون موجود و پخت مجدد

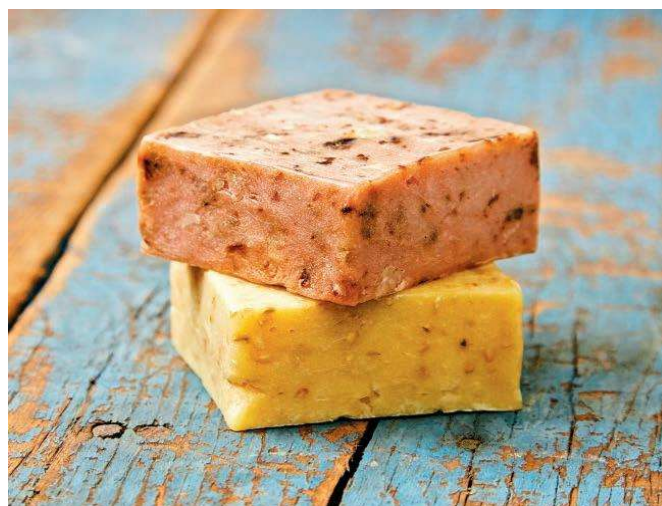
ب) ذوب پایه صابون آماده و ساخت صابون جدید

یا از ابتدا و با مواد اولیه خام ساخته می‌شوند که این نیز به دو روش تقسیم می‌شود:

الف) روش سرد

ب) روش گرم

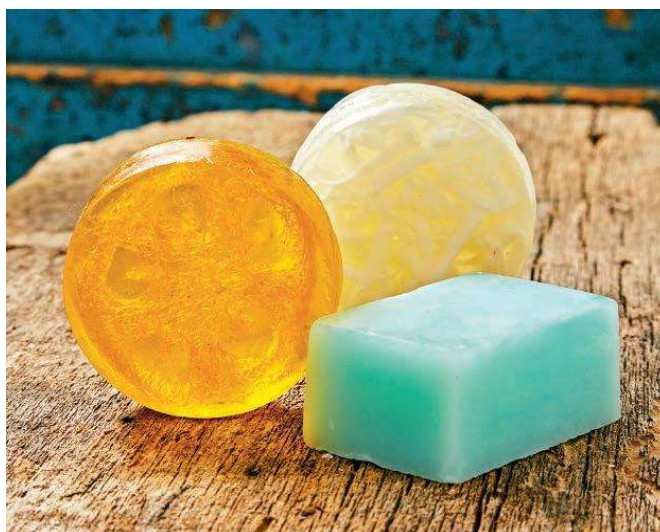
۱- روش رنده کردن و پخت مجدد صابون

ساده‌ترین راه صابون‌سازی همین روش است که شما صابون‌های موجود در خانه را رنده کنید و حرارت بدهید تا به حالت مایع درآمده و با اضافه کردن عطرها، رنگ‌ها و برخی مواد دیگر، به آن‌ها خواص و ظاهر متفاوت بدهید و سپس در قالب ریخته و صابون جدید خود را بسازید.

۲- روش ذوب صابون پایه

در این روش برخلاف روش قبلی ما از یک پایه صابونی استفاده می کنیم که هیچ رنگ و رایحه و خاصیتی ندارد و ما فقط باید پایه صابون را ذوب کنیم و مواد جدید خود را اضافه کنیم و قالب گیری کنیم. امروزه پایه صابون های متفاوتی وجود دارد که به شما اجازه می دهد تا طیف متفاوتی از صابون های تیره و یا حتی شفاف را بسازید.

۳- روش سرد

به جرات می‌توان گفت که روش سرد، متداول‌ترین روش ساخت صابون‌های دست‌ساز هست. در این روش با ترکیب روغن‌ها و محلول قلیا و سپس اضافه کردن رنگ‌ها و عطرها و ...، ترکیب صابون آماده‌شده و در قالب ریخته می‌شود و زمانی فرصت داده می‌شود تا عمل صابونی‌شدن (واکنش شیمیایی بین روغن‌ها و محلول قلیا و درنهایت سفت و قابل‌مصرف شدن صابون) انجام‌شده و صابون آماده مصرف شود. به این دلیل به این روش سرد گفته می‌شود که هیچ مرحله گرم کردن و حرارت دهی در مراحل ساخت آن دیده نمی‌شود.

۴- روش گرم

تنها تفاوت در روش سرد و گرم این است که پس از ترکیب کردن روغن‌ها با محلول قلیا، برای سرعت بخشیدن به عمل صابونی‌شدن و اینکه صابون‌ها زودتر آماده مصرف شوند، آن را حرارت می‌دهیم و اصطلاحاً می‌پزیم. این کار می‌تواند در یک آرامپز کوچک صورت بگیرد یا درون دیگ‌های پخت بزرگ.

ضروریات صابون‌سازی

برای صابون‌سازی نیاز به تجهیزات و ابزار زیاد و یا گران‌قیمت ندارید. بسیاری از آنچه شما برای صابون‌سازی نیاز دارید، در هر آشپزخانه‌ای پیدا می‌شود. البته فراهم کردن برخی ترکیبات و افزودنی‌ها و وسایلی چون ترازوی دقیق و همزن مناسب و ظرف پخت (اگر روش گرم به کار می‌برید) و برخی قالب‌های صابون‌سازی، برای این کار اجتناب‌ناپذیر است.